

Stór bókaþól í ár

Hópin av nýggjum føroyskum bókum vera við í bókasøluni til jóla. Úrvalið er fjølbroytt, søguligar og nútíðar skaldsøgur, yrkingasøvn, greinasøvn, upprunaføroyskar barnabækur, alfrøði, yrkisbókmentir, skúlabækur, og mangar aðrar

Turið Kjølbrot

Svára figgjakreppan fá ár aftur í tíðina tykist ikki at hava tikið dirvið og áreiðað frá hövundum, skoldum, forløgum, og øðrum, ið varð av vaksandi bókamarknaðinum í Føroyum. Hvør skuldi trúð, at seinastu tiggju árinu eru umleið 1000 bækur komnar út á føroyskum. Í miðal 100 um árið. Og gongdin letur til at halda fram. Tíbetur, hugsa øll, ið dæmar væl at fáa eina góða bók í hondina.

Árið, ið nú er við at halla, er einki undantak. Hovundar og ymsu forløgini hava aftur spilað seg út við stórum og stórtingum útgávum. Og tað er um hesa tíðina, stutt fyri jól, at so at siga meginparturin av bókunum kemur. Tær, ið koma út aðrar tíðir á árinum, detta onkusvegna burtur ímillum.

Hyggja vit at úrvalinum av bókum, ið eru komnar út í ár og sum koma út tað ið eftir er til jóla, er tað rættiliga fjølbroytt. Skaldsøgur, søguligar og nútíðarligar, yrkingasøvn, søvn við greinum, upprunaføroyskar barnabækur, alfrøði, søguloga, føroysk spøl, og mangt annað. Ongum nýstist at fara tómhentur út úr bókahandlinum, tá ið jólagávurnar skulu keypast.

Nóg til stór og smá

Uttan iva virknasta forlagið í landinum er Bókadeild Føroya Lærarafelags. Bókadeildin gevur út meginpartin av barna- og ungdomsbókunum, onkur einstök undantikin. Forlagið hevur eisini orku til aðrar útgávur. Í hesum árinum hevur tað givið út floguna *Søguskrínið*, ein fløga við tiggju vælkendum søgum, sum flest børn kenna, og

sum tey bæði Vár B. Jacobsen og Páll Danielsen lesa. Eisini hevur pláss verið fyri skaldsøgum hjá Gunnari Hoydal *Dalurin fagri*, ið er um uppvøksturin hjá smádronginum Páll í bróstsjúkrahúsinum í Hoydølum. Tuberklasjúkan mundi nema við hvørt einasta húski í landinum og setti sín dapra dám á fleiri ættarlið í fyrru helvt av öldini. Sagan um Páll tekur við um várið, tá ið gentan Sigríð kemur í dalin, har sjúkrahúsið stendur, og endar summarið eftir, tá ið hon verður ferd úr dalinum.

Útgávuvirksemið hjá Bókadeildini er kortini fyrst og fremst bækur til yngru lesararnar. Nakrar upprunaføroyskar barnabækur eru komnar í ár. Í vár kom bókina *Liv heldur á* eftir Karsten Hoydal við tekningum hjá Óla Petersen. Høvuðspersónur í søguni er litli Páll, sum saman við mammu, pápa og systkjum býr í eini litlari kjallaraftíð á sjúkrahúsinum, har pápin arbeidir sum allahandamaður. Beint fyri páskir legst hann við kava, og pápi Páll fer saman við øðrum monnum burtur í haga at hyggja eftir seyði. Hann kemur aftur við eini hálvdeyðari ær,

sum hann leggur við síðuna av ketlinum, so hon kann fáa hita í kroppin. Morgunin eftir er Páll tíðliga uppi, og fer at hyggja til ærina, og tá sær hann nakað, sum hann ikki hevði droymt um.

Fyrr í ár kom út smábarna-krimisagan *Barbara og tann horvna bamsan* eftir Jógvan Isaksen við tekningum hjá Janusi Gutesen. Sagan snýr seg um seks ára gomlu Barbaru, ið ikki fær lagt seg, hóast tað er farið um songartið hennara. Bamsan hjá henni er horvin. Illverður er, regnið dýkir niður, og droparnir dynja móti rútinum. Úti er bólaníða, og inni á kvistinum er skýmilt. Har situr Barbara og hugsar um bamsuna. Hon var har, tá ið Barbara fór í skúla, men tá ið hon kom heim, var bamsan horvin. Onkur frageiðing má vera, og sum ein rættur detektivur fer Barbara til verka.

Hin útvaldi er heitið á barna- og ungdomsbók eftir Sólrun Michelsen við tekningum hjá Edwardi Fuglø. Bókin, ið er ævintýrkend søga, er um Kol. Í fyrstuni býr hann saman við foreldrum og ættfólki í litlari bygð uppi í fjøllunum onkuntíð í

fjarari fortíð. Tá ið hann er 12 ára gamal, verða tey rakt av skalvalopi, og bæði foreldur og vinfólk hjá Koli doyggja. Tey, ið eftir eru, gera av at flyta. Kol syrgir, men gentan Aya hjálpur honum burtur úr sorgini. Tvey ár seinni ger hann av at fara út í heimin og brátt verður honum greitt, at hann skal eina langa, trupla ferð. Hann fær góð ráð frá visum fólki og hjálparar, og hann fatar so líðandi, at hann er útvaldur at bjarga menniskjunum undan óndskapinum, ið er um at fáa alt vald har um vegir.

Á hvørjum ári koma rættiliga nógv týddar bækur til smábørn, stórbørn og ung út. Í ár er fyrra av teimum upprunaligu bókunum um *Palla Pumm*. Purkil, Asnar, Kengu og øll hini dýrini eftir A. A. Milne við týðing Gunnar Hoydals komin út. Nógv ættarlið av børnum kring heimin hava frøtt seg um bókurnar um Pumm og hini dýrini, síðani tær komu á fyrsta sinni í 1926.

Pippi í Suðurhøvum eftir Astrid Lindgren er eisini komin í árinum. Turið Sigurðardóttir hevur týtt. Pippi er enn líka sterk, og hon ger alt tað sum hon hevur hug til. Í bókini ferðast vit saman við Pippi og pápa hennara á teim sólriku Suðurhøvum.

Í sambandi við føðingardag

William Heinesens í januar kemur bókina *Veingjaða myrkrið* út við myndum hjá Edwardi Fuglø. Bókin verður samþreitað við Gyldendal í Danmark og Mál og menning í Íslandi.

Fýra bækur frá Fonnum

Fannir hevur, øll 20 ári tað hevur virkað, verið eitt virkið forlag, er tað framvegis, og hevur givið manga bókina út, sum í fyrstu atlugu ikki er millum stóru seljaramar. Útgávurnar í ár eru ikki so nógvur í tali sum í fjør, treyðugt so, men tær eru kortini loyandi. Í vár kom skaldsagan *Rúm Alexandru* eftir svenska hövundin Onnu Mattsson. Tóroddur Poulsen hevur týtt til føroyskt. Sagan er um smágentu, sum er fyri síðamisbroti. Ein notrandi lýsing av einum barni í svárári neyð.

Soga og stev fimta bind er júst komið. Bókurnar byggja allar á tær útvarpssendingar, sum høvundurin Árni Dahl hevur havt um kvæði, visur og tættir seinastu tiggju árinu. Í bókini verða tiggju eldri og yngri tættir - kendir og minni kendir - viðgjörðir.

Í fjør gav Fannir út fyrsta bind í røðini av ritverkum Símunar av Skarði *Streingir, ið tóna*. Nú kemur annað bind, og tað er Turið Sigurðardóttir, ið leggur til rættis. Í hesari bókini eru prentaðar greinir, ið háskúla-maðurin skrivaði í føroysk bløð og tíðarrit. Í savninum eru eisini greinir um fólkatrúgv og skaldskap. Átlanin er, at triðja og fjórða bind koma næsta ár. Í alt koma uml. 7 bækur um ritverk Símunar.

Fjórða og seinasta útgávan hjá Fonnum í hesum umfari kemur nýggjársdag, beint upp undir 100 ára dag Williams 15. januar

